

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛООРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

Матюкевич
Алёна Геннадьевна

ЧИСЛЕННОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА МЕСТ ДЛЯ
ГНЕЗДОВАНИЯ ГОРОДСКОЙ ЛАСТОЧКИ (*DELICHON
URBICUM*) В ГОРОДЕ МИНСКЕ

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель
к.б.н., доцент кафедры зоологии,
Сауткин Федор Викторович

Допущена к защите
«__» 2024 г.
Зав. кафедрой зоологии

Доктор биологических наук, профессор
С.В. Буга

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа с.50, 14 рис., 1 табл., 55 литературных источников.
ЧИСЛЕННОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА МЕСТ ДЛЯ
ГНЕЗДОВАНИЯ ГОРОДСКОЙ ЛАСТОЧКИ (*DELIHON URBICUM*) В
ГОРОДЕ МИНСКЕ

Объект исследования: городская ласточка *Delichon urbicum*.

Цель: установить численность и особенности выбора мест для гнездования городской ласточки (*Delihon urbicum*) в городе Минске

Методы исследования: маршрутный метод, картирование гнезд на площадках, наблюдение, анализ полученных данных.

Исследования проведены в 2022-2023 гг. на территории 6 различных модельных площадок, охватывающих городскую застройку различного типа. Количественные учеты проводились в черте города Минска. Кроме застроенного ландшафта, учетные площадки граничили с зонами растительных насаждений, железной дороги и водными объектами. Исследуемые площадки располагались в Московском, Октябрьском, Ленинском и Заводском районах г. Минска.

В ходе проведенных исследований было установлено, что городская ласточка является типичным обитателем урбанизированного ландшафта и городской застройки в г. Минске. Численность заселенных гнезд на учетных площадках увеличилась на 33,2% за период 2022-2023 гг. Городская ласточка предпочитает размещать гнезда на среднеэтажных железобетонных зданиях на высоте от 20 до 30 метров преимущественно на северо-восточной стороне постройки. Плотность гнездования воронка варьировала в пределах от 0,17 до 0,85 пар/га. Основными факторами, влияющими на размер гнездовой колонии, выбор места для гнездования и плотность заселения городских ласточек являются близость кормового биотопа, а также крупного водоема.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца з. 50, мал. 14, табл. 1, 55 літаратурных крыніц.

КОЛЬКАСЦЬ І АСАБЛІВАСЦІ ВЫБАРУ МЕСЦ ДЛЯ ГНЕЗДАВАННЯ ГАРАДСКОЙ ЛАСТАЎКІ (*DELIHON URBICUM*) У ГОРАДЗЕ МІНСКУ

Аб'ект даследавання: гарадская ластаўка *Delichon urbicum*.

Мэта: устанавіць колькасць і асаблівасці выбару месцаў для гнездавання гарадской ластаўкі (*Delihon urbicum*) у горадзе Мінску.

Метады даследавання: маршрутны метад, карціраванне гнёздаў на пляцоўках, назіранне, аналіз атрыманых даных.

Даследаванні праведзены ў 2022-2023 гг. на тэрыторыі 6 розных мадэльных пляцоўак, якія ахопліваюць гарадскую забудову рознага тыпу. Колькасныя ўлікі праводзіліся ў межах горада Мінска. Акрамя забудаванага ландшафту, уліковыя пляцоўкі межавалі з зонамі раслінных насаджэнняў, чыгункі і воднымі аб'ектамі. Доследныя пляцоўкі размяшчаліся ў Маскоўскім, Кастрычніцкім, Ленінскім і Завадскім раёнах г. Мінска.

У ходзе праведзеных даследаванняў было ўстаноўлена, што гарадская ластаўка з'яўляецца тыповым насельнікам урбанізаванага ландшафту і гарадской забудовы ў г. Мінску. Колькасць заселеных гнёздаў на ўліковых пляцоўках павялічылася на 33,2% за перыяд 2022-2023 гг. Гарадская ластаўка аддае перавагу размяшчаць гнёзды на сярэднепавярховых жалезабетонных будынках на вышыні ад 20 да 30 метраў пераважна на паўночна-ўсходнім баку пабудовы. Шчыльнасць гнездавання варонка вар'іравала ў межах ад 0,17 да 0,85 пар/га. Асноўнымі фактарамі, якія ўпłyваюць на памер гнездавай калоніі, выбар месца для гнездавання і шчыльнасць засялення гарадскіх ластавак з'яўляюцца блізкасць кармавога біятопу, буйнага вадаёма.

ABSTRACT

Diploma work with 50 p., Fig. 14, Tab. 1, 55 literature.

NUMBER AND FEATURES OF SELECTION OF NESTING SITES OF THE CITY SWALLOW (DELIHON URBICUM) IN THE CITY OF MINSK

Object of the study: Delichon urbicum city swallow.

Purpose: to establish the number and features of the choice of nesting sites of the city swallow (Delihon urbicum) in the city of Minsk

Research methods: route method, nest mapping at sites, observation, analysis of the obtained data. The studies were carried out in 2022-2023 on the territory of 6 different model sites covering urban development of various types. Quantitative accounting was carried out within the city of Minsk. In addition to the built-up landscape, accounting sites bordered areas of plantation, railways and water bodies. The research sites were located in the Moscow, Oktyabrsky, Leninsky and Zavodsky districts of the city. Minsk. In the course of the studies, it was found that the urban swallow is a typical inhabitant of the urbanised landscape and urban development in the city of Minsk. The number of populated nests at accounting sites increased by 33.2% over the period 2022-2023. The city swallow prefers to place nests on medium-rise reinforced concrete buildings at a height of 20 to 30 metres mainly on the north-eastern side of the building. The nesting density of the funnel varied from 0.17 to 0.85 pairs/ha. The main factors affecting the size of the nesting colony, the choice of nesting place and the population density of urban swallows are the proximity of the forage biotope, a large reservoir.